

Internationella rapporten 2023

Gård&Djurhälsan

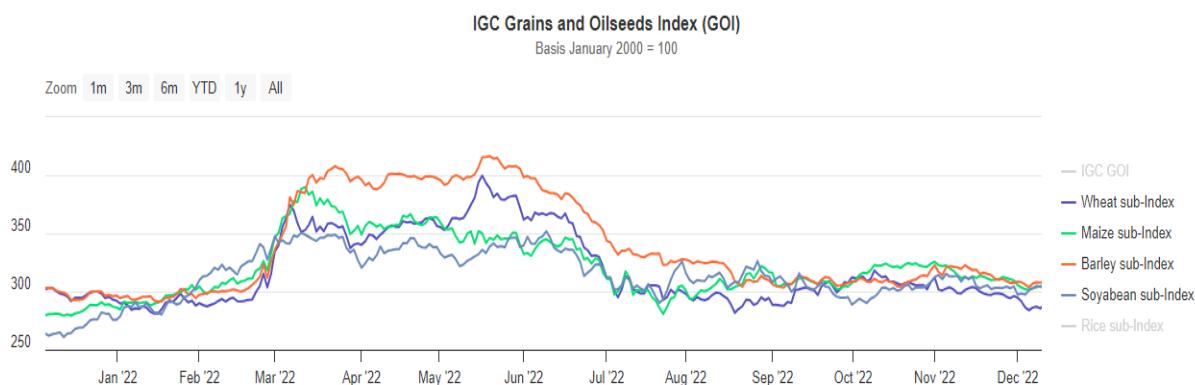
FRISKA DJUR GER VÄLMÄENDE GÅRDAR

InterPIG är en internationell benchmarking-grupp från 2002. Utifrån data som delas i nätverket presenteras varje år en svensk "Internationell rapport". Internationella rapporten tas fram av Gård & Djurhälsan, på uppdrag av LRF Kött. Rapporten innehåller sammanställningar och jämförelser mellan medlemsländernas produktionstekniska och produktionsekonomiska resultat inom grisföretagande. Gruppen har vuxit successivt och idag ingår det 17 medlemsländer i InterPIG; 14 från Europa samt Brasilien, Kanada och USA. I jämförelsen delas ibland Brasilien i två områden, Mato Grosso och Santa Caterina (MT och SC). Detta eftersom Brasilien är ett stort land med olika produktionsförutsättningar. Storbritannien delas ibland upp i inomhus- och utomhusproduktion. Då inget anges är data beräknat på inomhusproduktion. I det fall ett land inte redovisas beror det på att data saknas. Observera att Kanada saknas helt i årets jämförelse.

Hur stor andel av medlemsländernas djurpopulation som ligger till grund för resultaten varierar. De skillnader som finns mellan länderna i till exempel avräkningssystem kompenseras dock för, så långt det är möjligt, med hjälp av omräkningar. Medlemsländerna gör redovisningarna på samma sätt, vilket innebär att resultatutvecklingen inom respektive land kan följas på ett tillförlitligt sätt.

Produktionsekonomi

År 2022 blev det historiskt sett mest ekonomiskt ansträngda året för grisproduktionen inom InterPIG-länderna. Räntorna steg och priserna på insatsvaror ökade till höga nivåer. Ökningarna började redan under slutet av 2021 och fortsatte öka i samband med Rysslands invasion av Ukraina i februari 2022. Foderprisets variation under året visas i figur 1, där man kan se en kraftig ökning av foderpriset under första halvan av 2022.

Figur 1. Foderprisindex på vete, majs, korn och soja 2022. Källa: International Grains Council, 231120.

Under 2022 var det flera länder som visade en minskad produktion, exempelvis Danmark, Finland, Tyskland och Spanien. I Spaniens fall var det den första nedgången i produktion på tio år. Förklaringarna till produktionsminskningen är flera; bristande lönsamhet, förändringar i exportmarknaden, utbrott av afrikansk svinpest samt en avtagande konsumtion är några förklaringar. Nya regler kring miljö och djurvälstånd antas också leda till avtagande produktion.

Kina redovisade att de har byggt upp sin produktion i nivå med före utbrottet av Afrikansk svinpest, något som orsakade produktionsbortfall under 2019-2020. Kina står för en stor del av världens grisköttsproduktion och länder som exporterat till Kina behöver anpassa sig till andra marknader framöver.

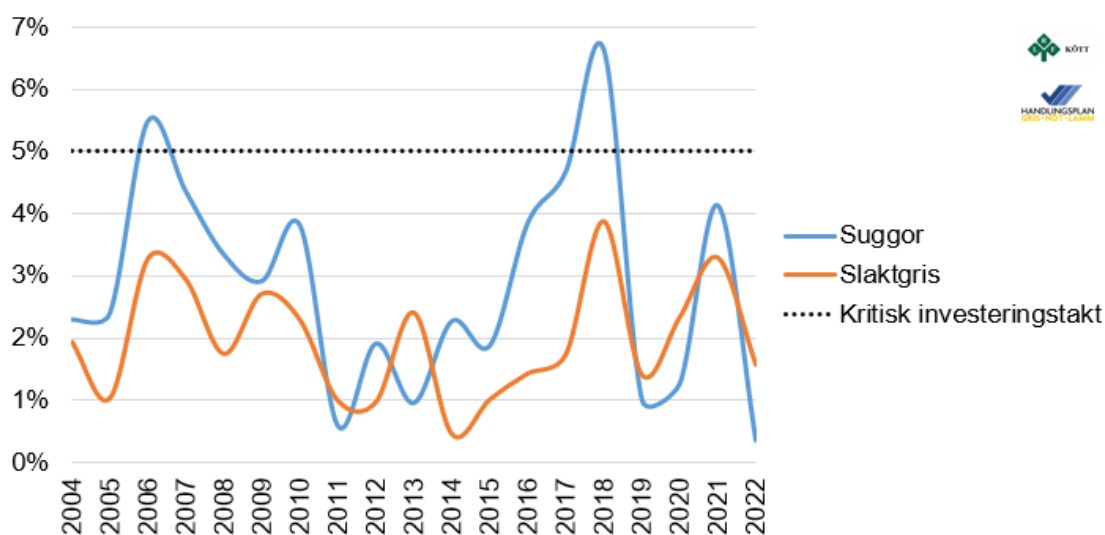
I Sverige såg man hur grisköttskonsumtionen ökade med 0,9% under 2022, samtidigt som andelen svenskt griskött var fortsatt hög (82,4%), se tabell 1. När svenska konsumenter ska äta griskött så vill de ha svenskt, även när livsmedelspriserna ökar. Värt att ha i åtanke är dock att konsumtionsminskningen som sågs under pandemiåren 2020–2021 var särskilt stor. En större del av köttet köptes då i dagligvaruhandeln, där svenskt kött har en större marknadsandel, än på restaurang. Den svenska produktionen kunde inte tillgodose den plötsliga efterfrågan, varpå konsumtionen av kött minskade under dessa år.

Tabell 1. Svensk marknadsbalans för griskött 2017-2022, LRF statistikplattform, 231120

SVENSK MARKNADSBALANS GRISKÖTT, 1 000 TON SLAKTKROPPSEKVIVALENTER

År	Produktion	Import	Export	Total-konsumtion	Svensk marknadsandel	Total-konsumtion kg/capita
2017	240,7	116,3	28,1	330,2	72,9%	32,8
2018	249,8	108,6	28,6	331,1	75,4%	32,5
2019	240,3	101,2	28,2	314,5	76,4%	30,6
2020	246,5	80,3	21,1	306,9	80,3%	29,6
2021	252,6	80,6	28,6	305,7	82,6%	29,3
2022	254,3	83,0	30,0	308,5	82,4%	29,4

Samtidigt som konsumtionen nu svänger uppåt skriver också Jordbruksverket i sin "Marknadsrapport animalieprodukter 2022" att det kommer signaler om att vegotrenden har svalnat och att färre personer drar ner på sitt köttätande än tidigare. Kanske påverkar krig, kriser och oro i världen då landets självförsörjningsgrad och upprätthållandet av en inhemsk produktion är ämnen som tagit större plats i debatten den senaste tiden. Den svenska grisköttsproduktionen var stabil under 2022, men för att kunna upprätthålla produktionen på sikt krävs att investeringstakten ökar. Denna visade mycket låga nivåer under 2022, se figur 1.

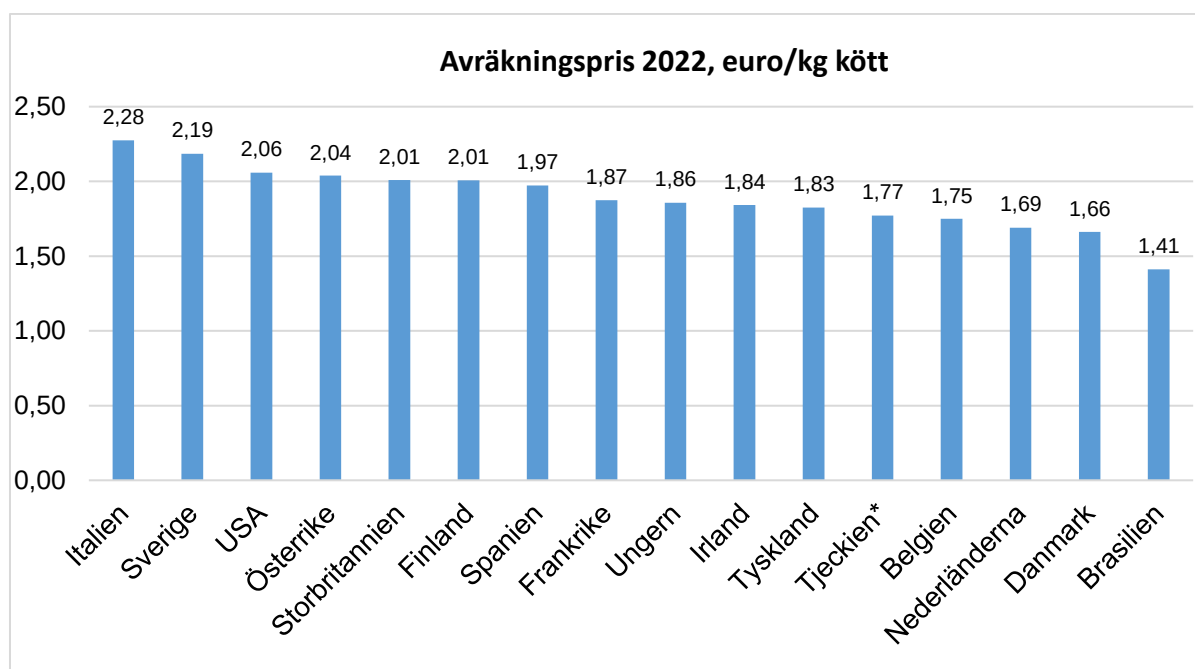

Källa: Jordbruksverket

Figur 1. Investeringstakt för grisar, mätt som antal förprovade platser i procent av totalt antal djur. Källa: LRF statistikplattform, 231027.

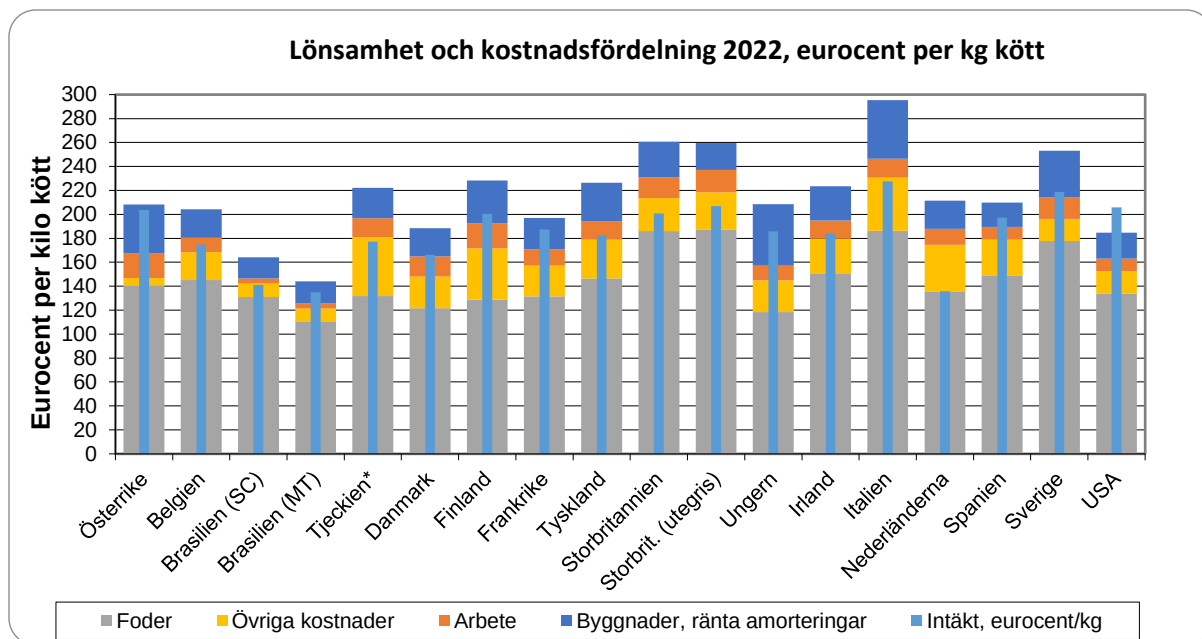
Avräkningspriset i Sverige var under 2022 näst högst i gruppen, se figur 2, men även kostnaderna för produktionen var bland de högsta. Utöver nämnda kostnadsökningar för 2022 så beror de höga produktionskostnaderna bland annat på att de svenska djurskyddsföreskrifterna innehåller krav som mer byggyta per djur samt att systemen blir mer arbetskrävande med skrapning av boxar och tilldelning av strömaterial. Det nordliga klimatet ställer också krav på byggnaderna vad gäller hållfasthet, isolering och värmeförsörjning.

I figur 3 visas hur kostnader och intäkter per kg kött förhåller sig till varandra i InterPIG-länderna. Det enda land som visade att grisproduktionen var lönsam år 2022 var USA, i övriga länder översteg kostnaderna intäkterna. USA hade tredje högsta avräkningspriset, samtidigt som kostnaderna hölls lägre än i andra InterPIG-länder. Utvecklingen av prisindex för foder och griskött i Sverige visas i figur 4.

*Tjeckiens data är ej slutgiltiga siffror för år 2022

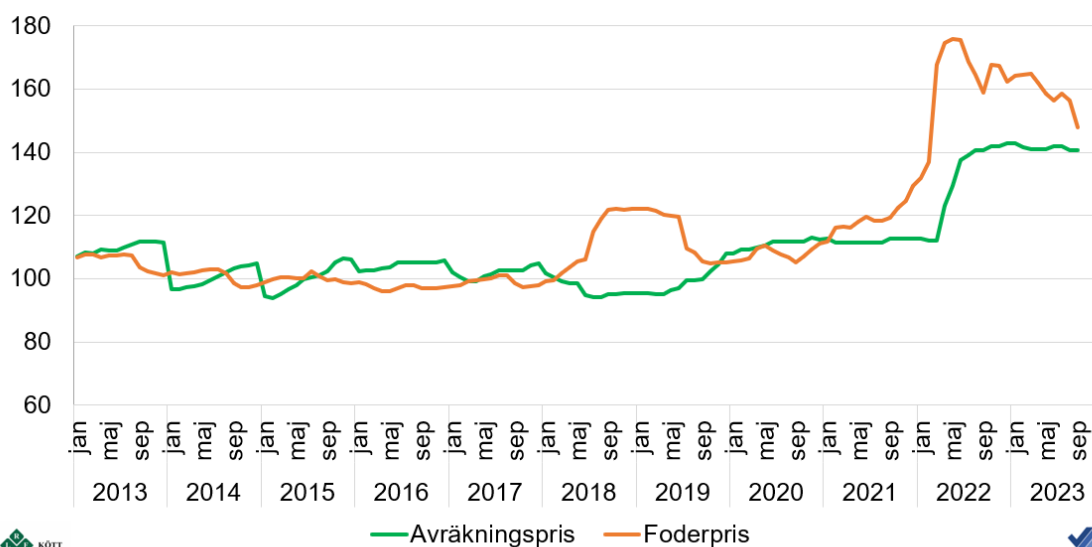
Figur 2. Avräkningspris för 2022, euro per kg kött.

*Tjeckiens data är ej slutgiltiga siffror för år 2022

Figur 3. Lönsamhet och kostnadsfördelning, eurocent per kg kött, 2022.

Prisindex för griskött och foder, 2015=100

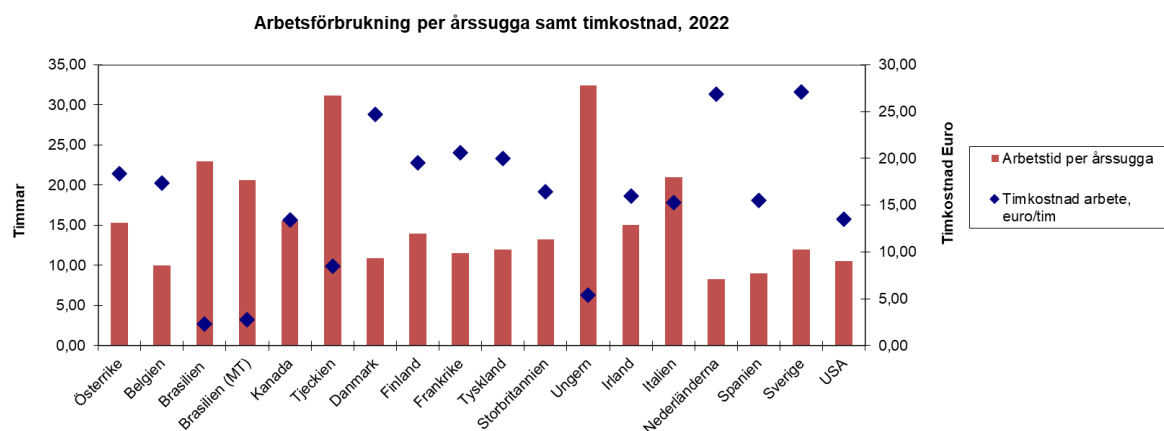
Källa: Jordbruksverket, Statistikdatabasen

Figur 4. Utvecklingen av prisindex för griskött och foder 2013-2023.

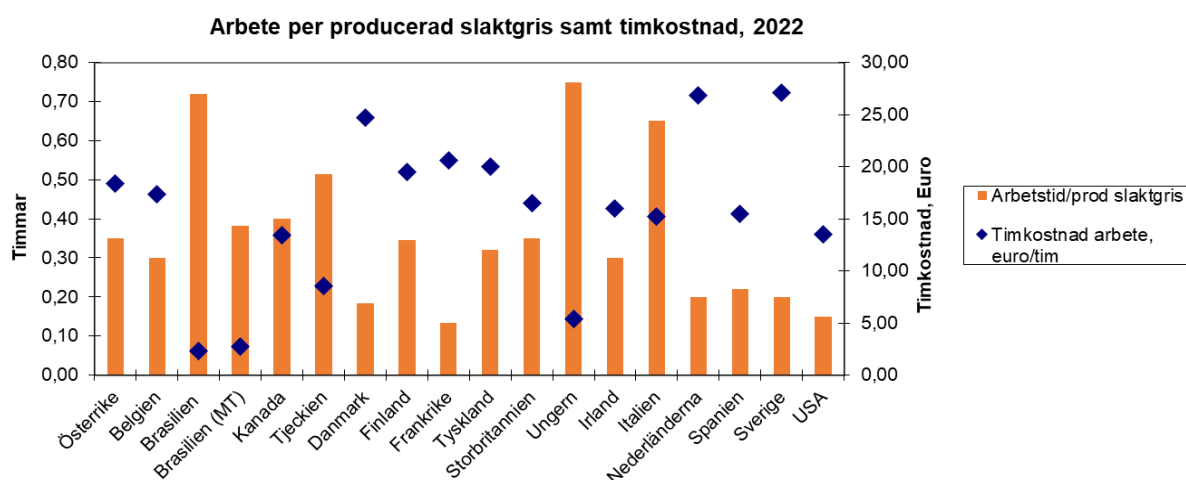
Källa: LRF Statistikplattform, 231120.

Uppskattningen av arbetstid och kostnaden för arbete varierar mycket mellan länderna i InterPIG. Detta visas i figur 5 och 6. Sverige visade för 2022 tillsammans med Nederländerna bland de högsta arbetskostnaderna i jämförelsen, medan uppskattad arbetstid i Sverige är mindre än medel i medlemsländerna. Arbetstiden beror bland annat på uppfödningssystem, som i sin tur kan styras av

ländernas regler och förutsättningar. En av den svenska grisbranschens stora utmaningar är svårigheten att hitta kompetent personal till arbetet på gård.

Figur 5. Arbetsförbrukning per årssugga (timmar) och timkostnad (euro), 2022.

Figur 6. Arbetsförbrukning per slaktgris (timmar) och timkostnad (euro), 2022.

Produktionsresultat

De svenska produktionsresultaten 2022 är hämtade från insända data till WinPigs databas. I denna data ingår 56% av Sveriges population av suggor och 16% av slaktgrisarna, vilket ger en begränsad bild av landets produktion. Som jämförelse kan nämnas Finland, där 95% av suggorna och 90% av slaktgrisarna finns med i underlaget. Produktionsuppföljning är viktigt för att kunna följa och optimera sin produktion, särskilt under ekonomiskt ansträngda år. En större andel grisar i beräkningsunderlaget skulle ge säkrare siffror.

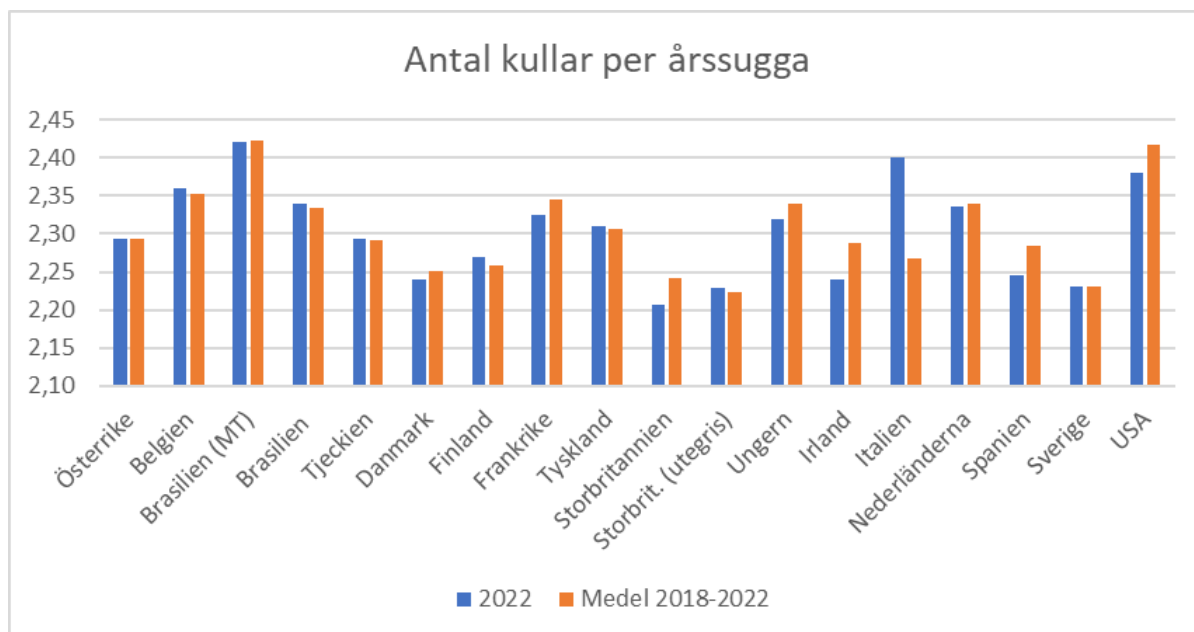
Tabell 2. Årsproduktion av grisar i länderna inom InterPIG, 2022

Antal födda grisar		Antal avvanda grisar		Antal sålda grisar		Antal slaktade grisar	
Danmark	40,3	Danmark	34,1	Danmark	32,7	Danmark	31,5
Nederländerna	36,9	Tjeckien	32,8	Nederländerna	31,7	Nederländerna	30,9
Tjeckien	36,6	Nederländerna	32,5	Tjeckien	31,3	Tjeckien	30,6
Tyskland	36,5	Ungern	31,4	Ungern	30,8	Ungern	29,7
Frankrike	35,8	Belgien	31,4	Tyskland	30,4	Tyskland	29,6
Ungern	35,7	Tyskland	31,2	Belgien	29,9	Belgien	29,0
Belgien	35,6	Frankrike	30,4	Frankrike	29,5	Frankrike	28,4
Finland	34,5	Brasilien	29,9	Finland	28,9	Finland	28,1
Italien	34,3	Italien	29,7	Irland	28,5	Brasilien	27,8
Sverige	34,3	Finland	29,5	Brasilien	28,4	Irland	27,7
Irland	33,2	Irland	29,5	Sverige	28,1	Sverige	27,6
USA	33,0	Sverige	28,6	USA	26,7	Italien	27,5
Spanien	32,1	USA	27,8	Storbritannien	26,5	Storbritannien	25,4
Brasilien	32,0	Storbritannien	27,6	Spanien	25,7	USA	25,3
Storbritannien	31,8	Spanien	27,2	Österrike	25,3	Österrike	24,9
Österrike	30,8	Österrike	26,4	Italien	24,7	Spanien	23,7
Medelvärde							
InterPIG	34,6		30,0		28,7		28,0
Differens Sverige- InterPIG	-0,3		-1,4		-0,6		-0,4

Observera att skillnader i ländernas uppfödningssystem påverkar till vilket led resultaten räknas, eftersom grisarna räknas till de olika leden vid olika ålder i de olika länderna.

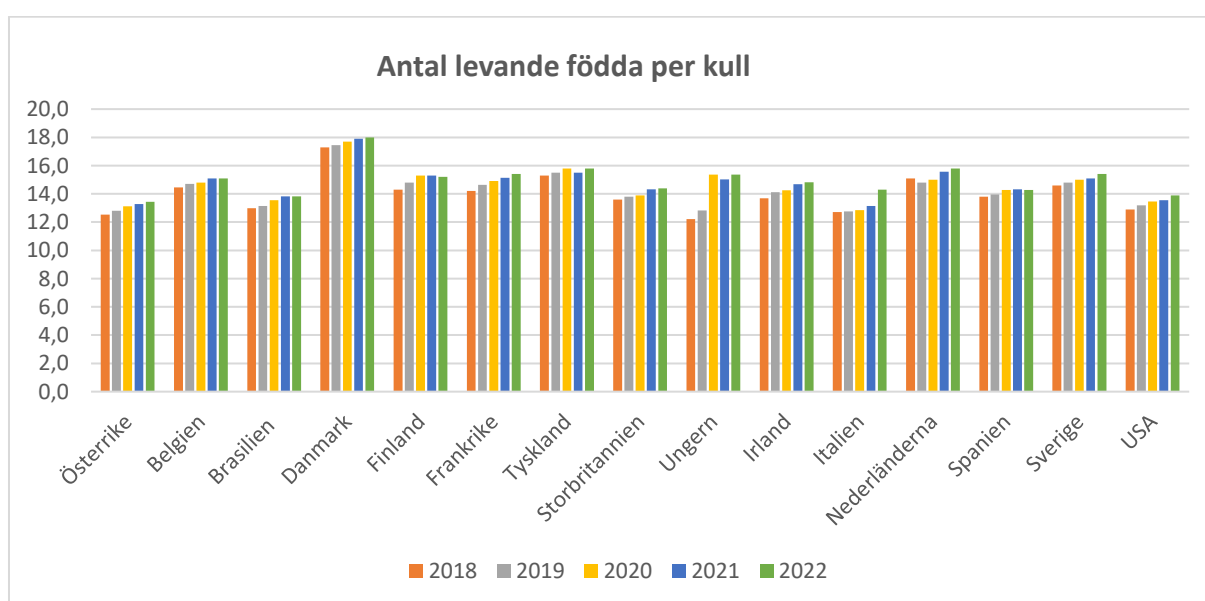
Tabell 2 visar InterPIG-ländernas produktion, räknat som födda, avvanda, sålda samt slaktade grisar. I tabellen kan man också se hur Sverige ligger till jämförelsevis i de olika produktionsleden. Man ser att Sverige ligger nära medel vad gäller födda grisar. Därefter tappar man i position i smågrisledet men hämtar upp det i tillväxt- och slaktgrisledet, vilket är ett mönster som kunnat ses i ett antal år.

Resultaten avgörs inte endast beroende på hur många grisar som föds, avvänjs, säljs och slaktas inom en kull utan också hur många kullar per år som en årssugga får, vilket ses i figur 7. I Sverige är antalet årskullar per sugga 2,23. USA och Brasilien (MT) redovisar flest kullar per år med 2,42. Hur många kullar en sugga får per år avgörs till stor del av digivningstiden, som är lägst i både Brasilien (MT) och USA med 22,0 dagar. Sverige har den längsta digivningstiden på 32,6 dagar. Med en kortare digivningstid hinner suggan få fler kullar per år.

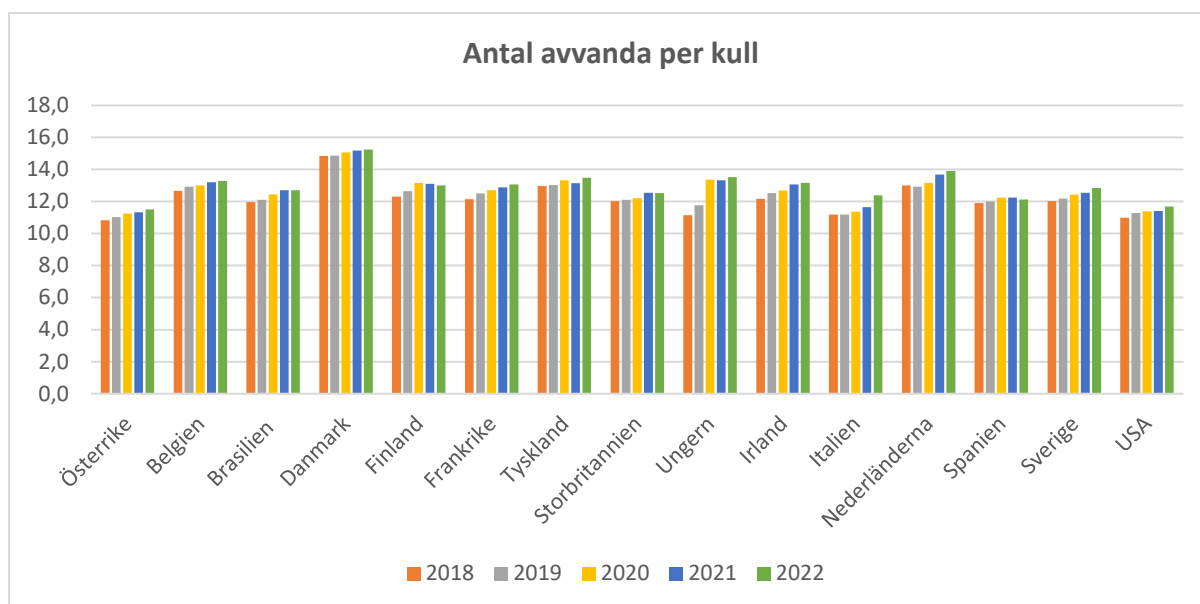

Figur 7. Antal kullar (st) per årssugga 2018-2022.

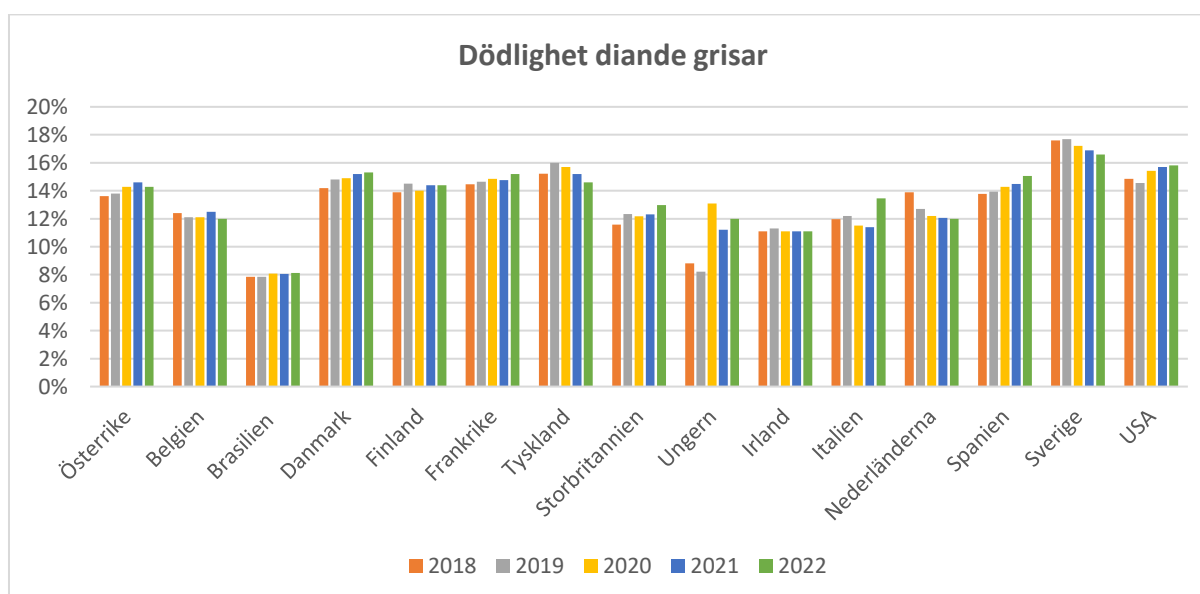
Merparten av InterPIG-länderna visar produktionsförbättringar, med ökat antal levande födda och avvanda grisar, se figur 8 och 9. Dock kvarstår det att Sverige har den högsta smågrisdödligheten, 16,6 % jämfört med medelvärdet inom InterPIG på 13,1 %. Historiskt sett har smågrisdödligheten i svensk grisproduktion legat högre än genomsnittet i InterPIG, men både smågrisdödligheten i Sverige och skillnaden har minskat över tid, se figur 10. Faktorer som påverkar smågrisöverlevnad är flera, exempelvis den nyfödda grisens närmiljö samt management i grisionsavdelningen. Intressant i sammanhanget är också att studera dödlighet i tillväxt- och slaktgrisled. Beroende på uppfödningsslag räknas grisar vid samma ålder till olika led i de olika länderna. I Sverige, som är det land som har längst digivningstid, blir tiden som räknas till smågrisledet därav längre.

Figur 8. Antal levande födda grisar per kull (st).

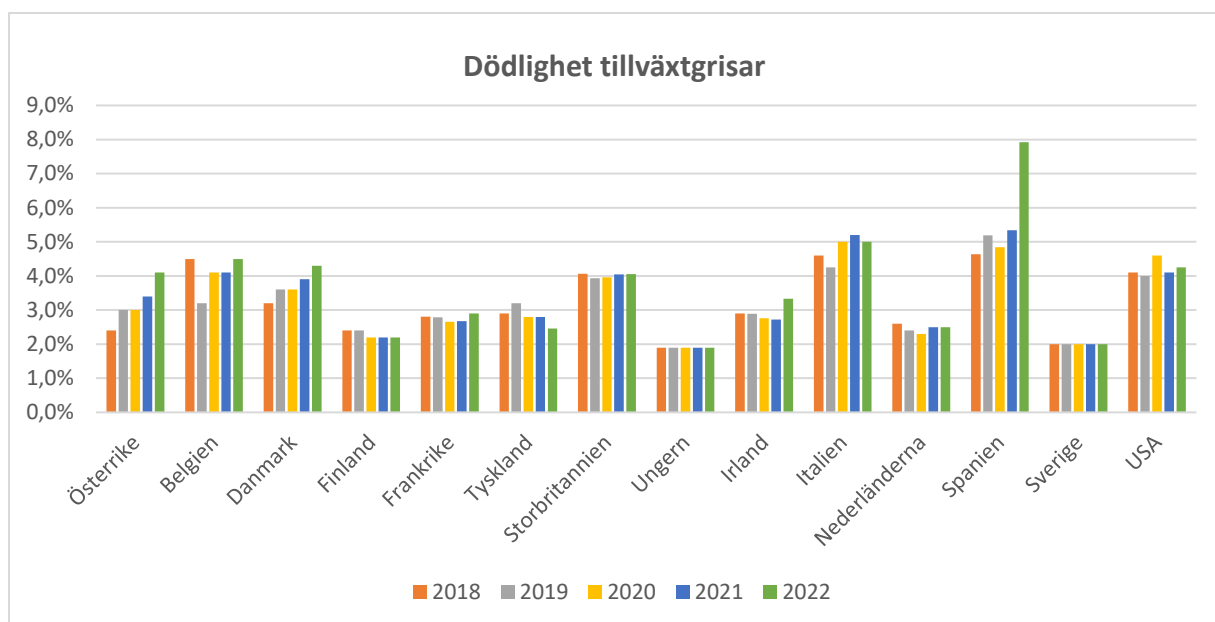

Figur 9. Antal avvanda grisar per kull (st).

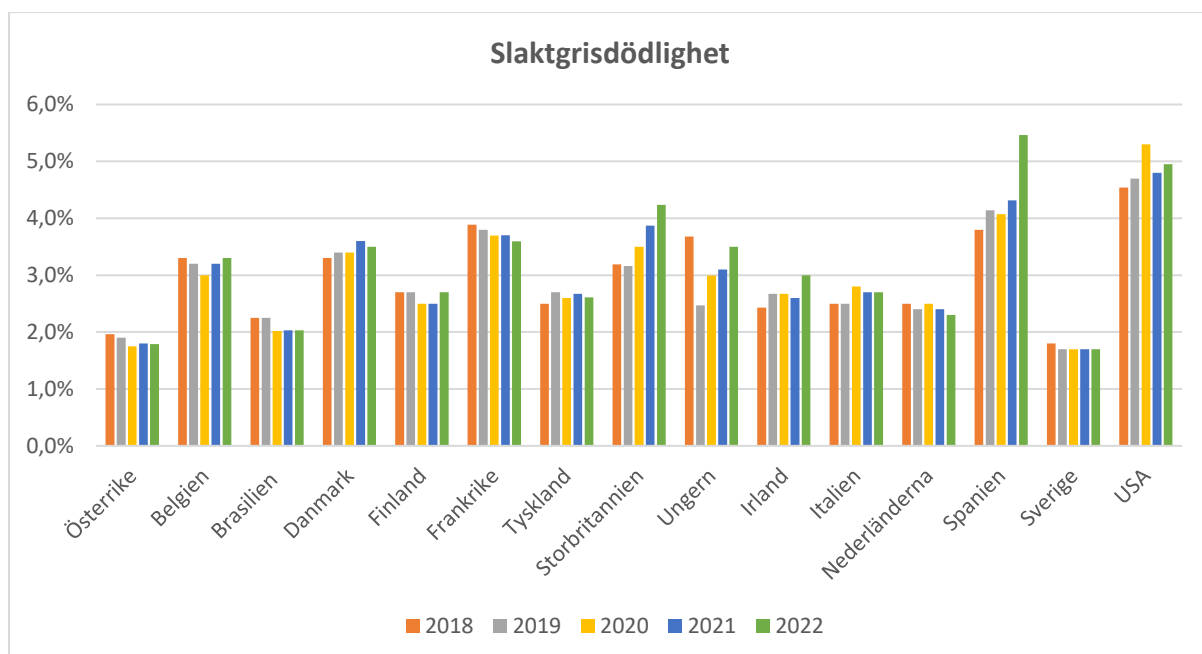
Figur 10. Dödlighet (%) hos diande grisar.

Tack vare högre avvänjningsvikt och en äldre, större fysiologiskt mogen gris så klarar svenska grisar avvänjningsperioden relativt problemfritt, och kommer i gång att äta och växa snabbt. Detta i kombination med ett gott hälsoläge bidrar till den mycket låga dödlighet som ses under tillväxtperioden. Under tiden från avvänjning till insättning i slaktgrisavdelningen är dödligheten bland svenska tillväxtgrisar endast 2,0 %, att jämföra med 3,6 % för hela InterPIG, se figur 11. Spanien rapportera mycket hög dödlighet (7,9 %) för 2022 i jämförelse med tidigare.

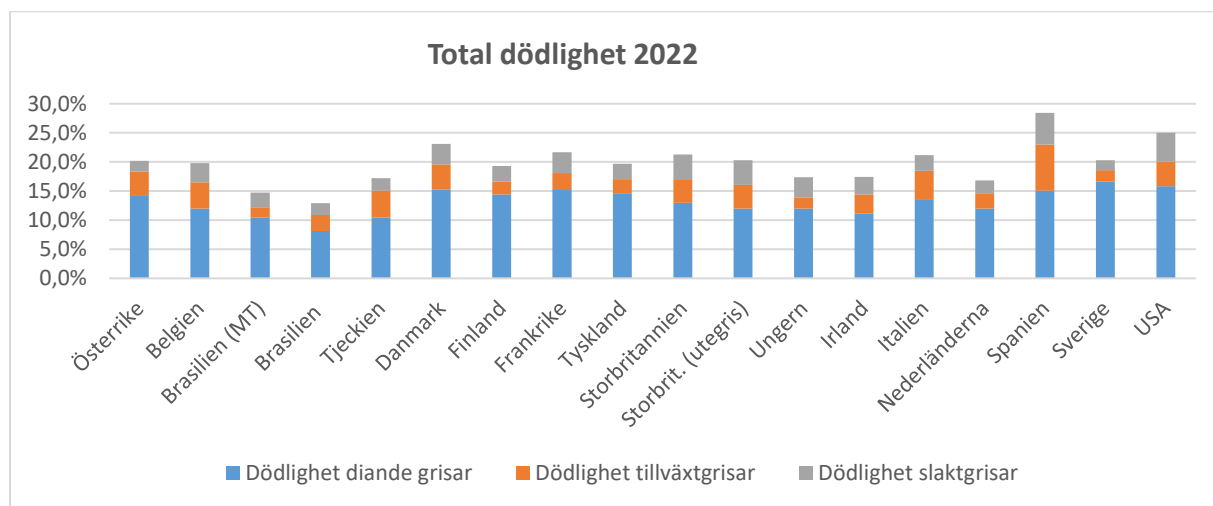
Figur 11. Dödlighet (%) hos tillväxtgrisar 2018–2022.

Sundheten och tillväxtförmågan har den svenska tillväxtgrisen med sig in i slaktgrisledet. Dödligheten i svensk slaktgrisproduktion ligger på 1,7 % jämfört med InterPIGs medelnivå som är 3,1 %. USA och Spanien avviker med dödlighetsnivåer på 5,0 % respektive 5,5%, se figur 12. Vid InterPIGs möte nämnde Spanien svårigheter med värme samt foder- och vattenförsörjning, vilket kan vara bidragande.

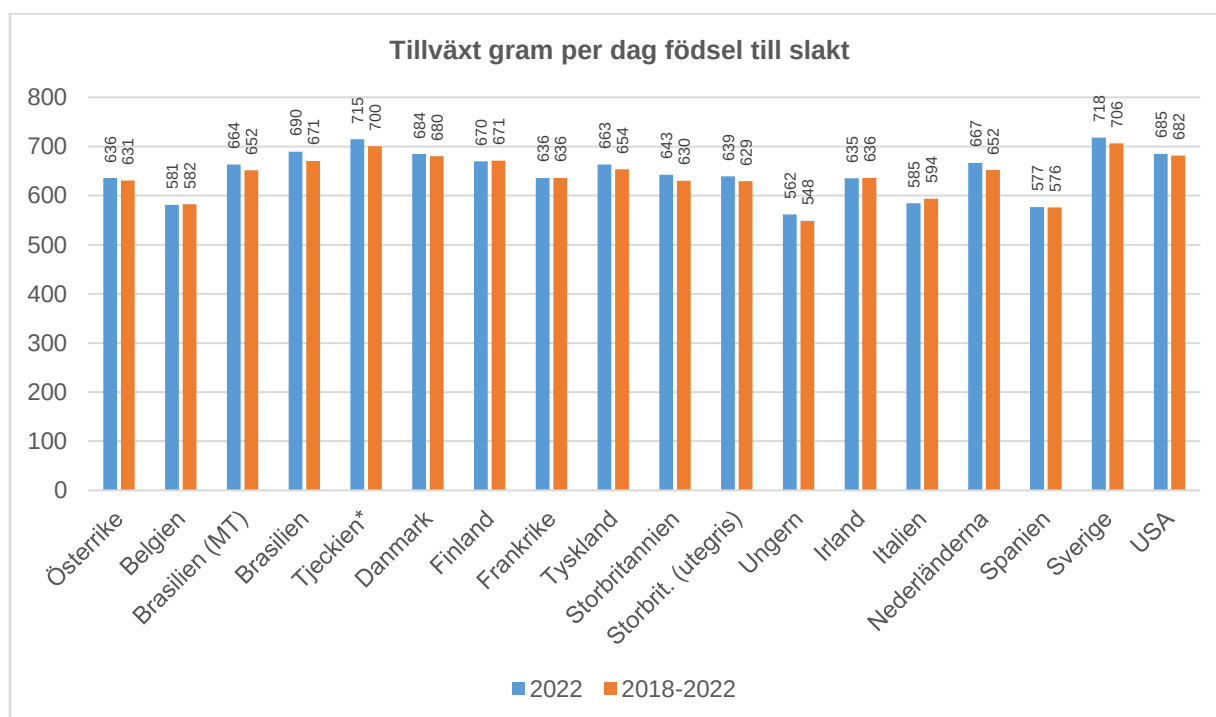
Figur 12. Dödlighet hos slaktgrisar (%) 2018-2022.

Sett över alla led så kan man sammanfatta att de resultat som svensk grisproduktion förlorar i smågrisledet hämtar man upp i tillväxt- och slaktgrisled. I figur 13, där total dödlighet från födsel till slakt presenteras, ser man att Sverige placerar sig på en medelnivå i jämförelsen.

Figur 13. Dödlighet hos smågris-, tillväxt- och slaktgrisar i InterPIGs medlemsländer 2022 (%).

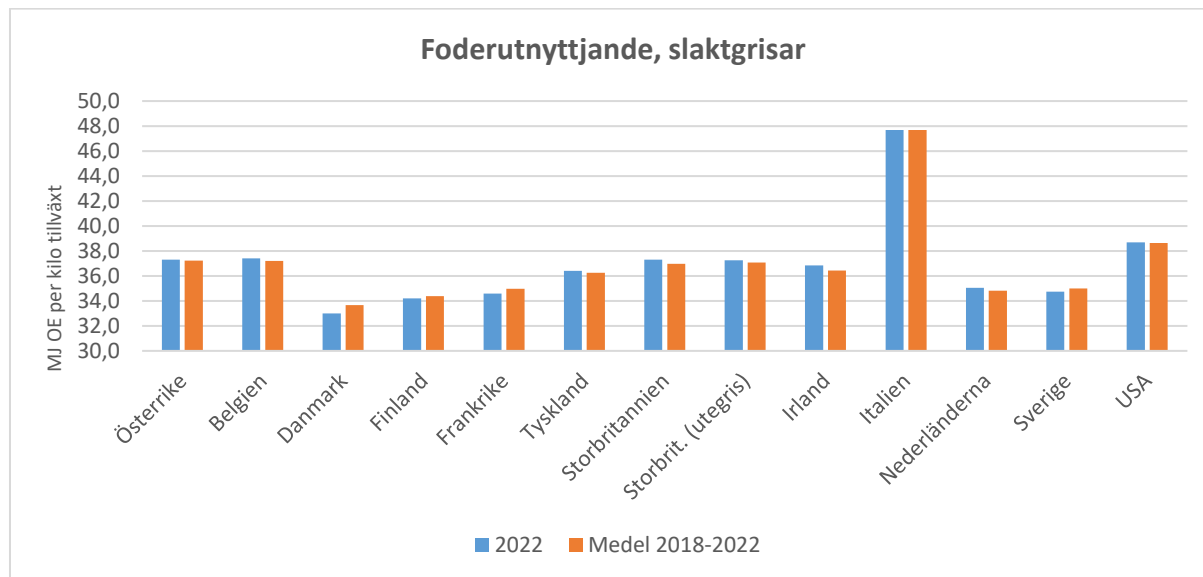
Svenska smågrisar är livskraftiga grisar med hög tillväxtpotential vid avvänjning. Det beror på en längre tid och på att svenska suggor har en hög kapacitet att äta difoder och att producera mjölk. Det goda hälsoläget avspeglas i figur 14, som täcker in daglig tillväxt från födsel till slakt. Sverige behåller sin topplacering inom detta mått, med 718 gram tillväxt om dagen. Medel inom InterPIG var 613 gram.

*Tjeckiens data är ej slutgiltiga siffror för år 2022

Figur 14. Daglig tillväxt (g/dag) 2018–2022.

Det goda hälsoläget i svensk slaktgrisproduktion avspeglar sig också i fodereffektiviteten, se figur 15. I slaktgrisledet är foderutnyttjandet för svenska slaktgrisar 34,8 MJ OE per kilo tillväxt (Inom InterPIG redovisas foderutnyttjandet i omsättbar energi). Danmark, vars slaktgrisar har det bästa foderutnyttjandet, redovisar 33,0 MJ OE per kilo tillväxt. Italiens höga värde förklaras av att de har ett produktionssystem med högre slaktvikter än resten av gruppen.

Figur 15. Foderutnyttjande (MJ omsättbar energi per kg tillväxt) hos slaktgrisar 2022.

Sammanfattning och diskussion

År 2022 blev det historiskt sett mest ekonomiskt ansträngda året för InterPIG-ländernas grisproduktion. Många faktorer i omvärlden påverkade handel, produktion, konsumtion och kostnader. Hur omvärldssituationen utvecklar sig och vilken effekt det får för den internationella grisproduktionen återstår att se. I skrivande stund (december 2023) vet vi att Afrikansk svinpest fortsätter att drabba grisproducerande länder, däribland Sverige. Kriget i Ukraina är fortsatt pågående och höga kostnader och räntor drabbar såväl företagare som hushåll.

Svensk grisproduktion hävdar sig väl i en internationell jämförelse och har en fortsatt stark hemmamarknad med god efterfrågan. Investeringsstakten är dock låg och för att kunna upprätthålla en god produktion behövs satsningar på grisproduktion. Liksom tidigare år är smågrisdödligheten det produktivetsmått som hämmar resultatutvecklingen mest. För att kunna göra fortsatta resultatförbättringar måste svensk grisproduktion arbeta vidare med detta område. Sverige har dock fördelar i att vi under en lång tid arbetat med djurvelfärd i våra produktionssystem. Djurvelfärd är ett ämne som tar allt större plats i debatten för internationell grisproduktion och kommer kräva omställningar för framtidens grisproducenter.

Referenser

Statistikplattform LRF, 231027 och 231120.

<https://www.lrf.se/om-lrf/lrfs-branschavdelningar/lrf-kott/statistik-fran-kottbranschen/>

Jordbruksstatistisk sammanställning 2023.

<https://jordbruksverket.se/om-jordbruksverket/jordbruksverkets-officiella-statistik/jordbruksverkets-statistikrapporter/statistik/2023-08-10-jordbruksstatistisk---sammanstallning-2023>

International Grains Council.

<https://www.igc.int/en/markets/marketinfo-goi.aspx>.

Presentationer från medlemsländerna vid InterPIG-konferensen 2022 och 2023.